

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România

Iunie 2017

Sondaj privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România

Iunie 2017

NOTĂ

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României

Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București

tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52.

ISSN 2458-0562

Cuprins

Sinteză	5
A. Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare	6
A1. Cadrul economic general al companiilor nefinanciare	6
A2. Disponibilitatea surselor de finanțare pentru companii	9
A3. Condițiile și factorii de influență privind accesul la finanțare al companiilor	14
Anexă: Metodologie sondaj	17

Sinteză

Sondajul privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România (FCNEF) surprinde opiniile sectorului real cu privire la: (i) cele mai presante probleme în desfășurarea activității; (ii) disponibilitatea și evoluția surselor de finanțare; (iii) rata de succes în accesarea finanțării de la bănci și IFN și în accesarea fondurilor europene și (iv) relația firmelor cu băncile și IFN.

Analiza este realizată pe baza răspunsurilor companiilor¹ la sondajul menționat, perioada investigată este octombrie 2016 - martie 2017, iar principalele concluzii sunt următoarele:

- Principala modificare resimțită în cadrul indicatorilor financiari a fost creșterea costurilor cu forța de muncă, pe fondul scăderii ușoare a cifrei de afaceri și a profitabilității. Deși gradul de îndatorare s-a menținut constant pentru o proporție dominantă dintre companii, 10 la sută dintre acestea au semnalat o majorare a îndatorării.
- Cele mai presante probleme cu care se confruntă firmele în desfășurarea activității au rămas neschimbate față de exercițiul precedent: impredictibilitatea mediului fiscal, nivelul ridicat al fiscalității, concurența și lipsa cererii. Găsirea personalului disponibil care să aibă calificările necesare se resimte tot mai acut, în special în cazul firmelor din industrie.
- Accesul la finanțare nu constituie o problemă presantă pentru companii, după cum consideră 64 la sută dintre cele chestionate (în comparație cu 60 la sută în exercițiul anterior). Reinvestirea profitului sau vânzarea de active din patrimoniu reprezintă, similar exercițiului precedent, principala sursă de finanțare a operațiunilor zilnice, a investițiilor sau a altor proiecte. În cazul corporațiilor, capătă importanță finanțarea prin leasing financiar și factoring. Alte surse de finanțare importante ale firmelor rămân creditele de la acționari, majorările de capital și creditul comercial. Finanțarea pe piața de capital sau prin programe de creditare sprijinite de stat nu sunt considerate de companii opțiuni relevante, iar finanțarea bancară rămâne puțin utilizată.
- Într-un clasament al dificultăților majore întâmpinate de firme în accesarea finanțării de la bănci și/sau IFN, pe primele locuri s-au situat: nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor, cerințele privind valoarea sau tipul garanției, clauzele contractuale, birocrăția și gradul de îndatorare maxim permis de către instituția creditoare.

¹ Eșantionul utilizat în Sondajul FCNEF conține circa 11 000 de companii nefinanciare, este reprezentativ la nivel național și regional, iar extragerea companiilor incluse în sondaj este realizată prin procedee statistice specifice cu respectarea criteriilor privind: (i) clasa de mărime a companiei (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii și corporații), (ii) sectorul de activitate (conform CAEN Rev. 2) și (iii) regiunile de dezvoltare.

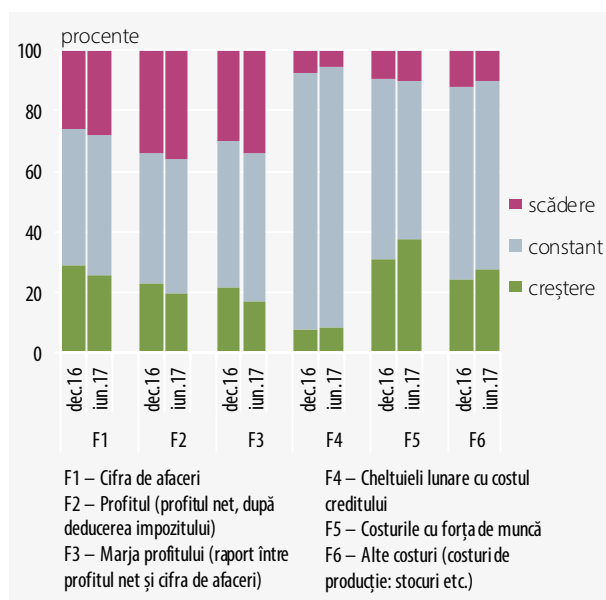
A. Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare

A1. Cadrul economic general al companiilor nefinanciare

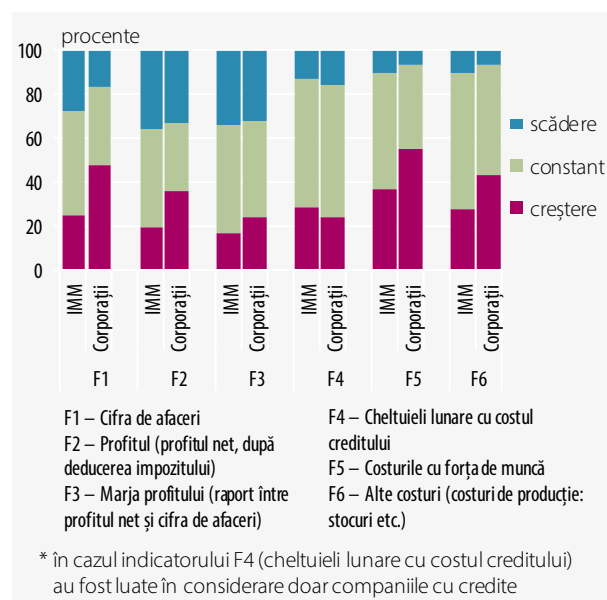
Evoluția principalilor indicatori financiari ai companiilor nefinanciare

La nivel agregat, companiile chestionate apreciază ca principalii indicatori financiari s-au menținut în cea mai mare parte constanți în perioada octombrie 2016 – martie 2017, evoluții asemănătoare fiind constatate și în intervalul anterior (aprilie-septembrie 2016). În ceea ce privește costurile cu forța de muncă, procentul companiilor care au resimțit o majorare a acestora este mai mare decât în exercițiul precedent (37 la sută, de la 31 la sută). În cazul cheltuielilor lunare cu costul creditului, 86 la sută dintre companii au apreciat că acesta a rămas constant față de semestrul anterior. Ponderea companiilor care au resimțit o diminuare a marjei profitului a crescut în perioada curentă cu 4 la sută, comparativ cu intervalul precedent (Grafic 1).

Grafic 1. Evoluția principalilor indicatori financiari în semestrul curent și cel anterior pentru companiile nefinanciare

Grafic 2. Evoluția principalilor indicatori financiari în perioada octombrie 2016 – martie 2017 pentru IMM și corporații*

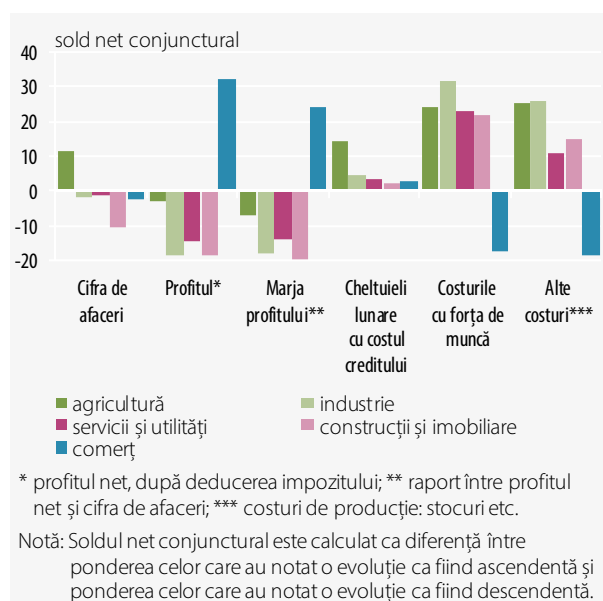

Spre deosebire de IMM, care au raportat un avans al cifrei de afaceri în proporție de 25 la sută, un procent de 48 la sută dintre corporații au indicat faptul că cifra de afaceri s-a majorat, însă 55 la sută dintre acestea din urmă au perceput și costurile cu forța de muncă ca fiind mai mari (față de 37 la sută din IMM-uri). O pondere semnificativă a exportatorilor și a importatorilor au declarat o cifră de afaceri în creștere, însă pe fondul unei creșteri a costurilor cu forța de muncă, în timp ce marja

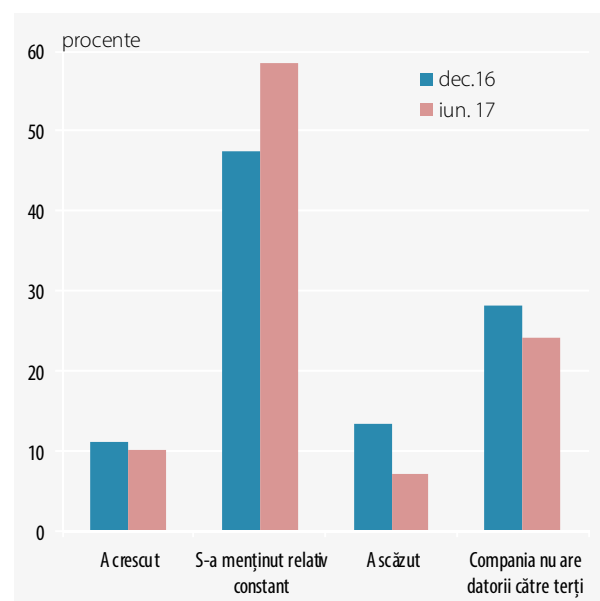
profitului a crescut pentru un număr mai mic de respondenți (Grafic 2). În ceea ce privește sectoarele economice, firmele care activează în industrie sunt mai pesimiste în legătură cu evoluția profitului, un procent de 40 la sută dintre acestea răspunzând că profitul net s-a diminuat (comparativ cu 33 la sută potrivit sondajului anterior). Cea mai importantă îmbunătățire a cifrei de afaceri a fost semnalată de companiile care activează în sectorul agricultură, unde 27 la sută dintre companii au raportat o creștere a acesteia, spre deosebire de doar 5 la sută potrivit sondajului precedent. Totodată, aceste firme au semnalat într-o mai mare pondere și o creștere a costurilor (cheltuielile cu creditul, costul cu forța de muncă și alte costuri; Grafic 3).

Gradul de îndatorare (calculat ca raport între datorii și active) s-a menținut relativ constant, conform răspunsului la nivel agregat dat de 58 la sută dintre companiile chestionate, în timp ce 10 la sută dintre acestea au semnalat o creștere a gradului de îndatorare (Grafic 4).

Grafic 3. Evoluția principalilor indicatori financiari în perioada octombrie 2016 – martie 2017, pe principalele sectoare economice

Grafic 4. Evoluția raportului datorii/active în perioada octombrie 2016 – martie 2017, pentru companiile nefinanciare

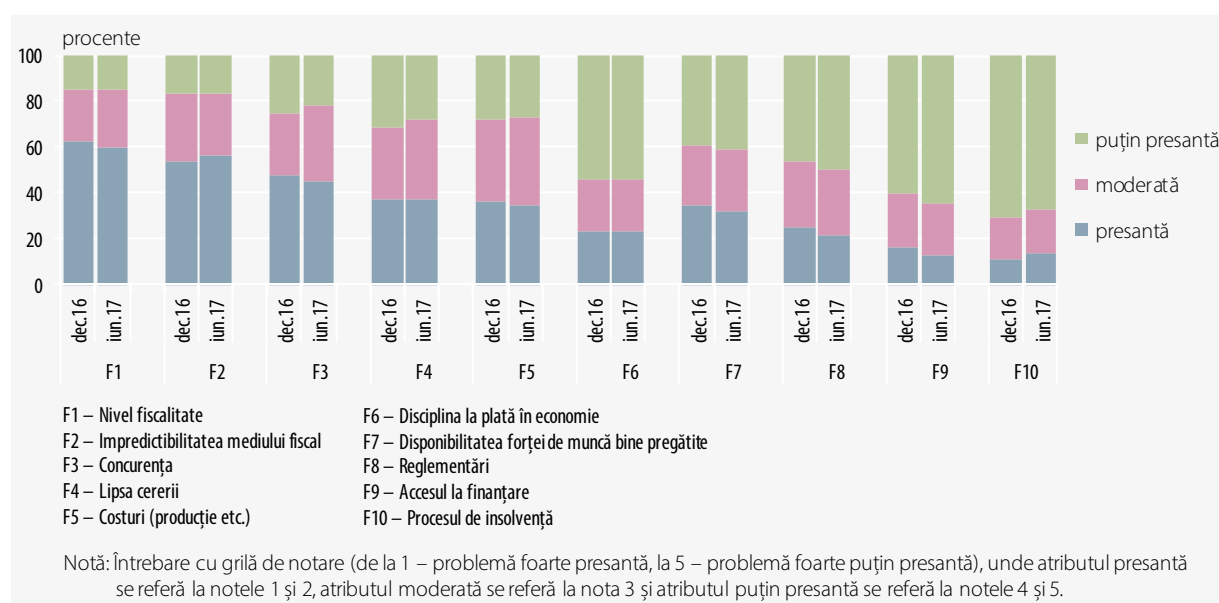
Cele mai presante probleme ale companiilor

Răspunsurile companiilor arată că principalele obstacole cu care se confruntă în desfășurarea activității au rămas neschimbate față de exercițiul precedent, în speță: impredictibilitatea mediului fiscal, nivelul ridicat al fiscalității, concurența și lipsa cererii (Grafic 5). Problemele însă diferă de la IMM la corporații, acestea din urmă considerând că un impact semnificativ în activitatea lor îl are și disponibilitatea forței de muncă bine pregătite. În plus, pentru corporații, rezultatele exercițiului curent arată că lipsa cererii și concurența sunt factori care au un impact scăzut (Grafic 6).

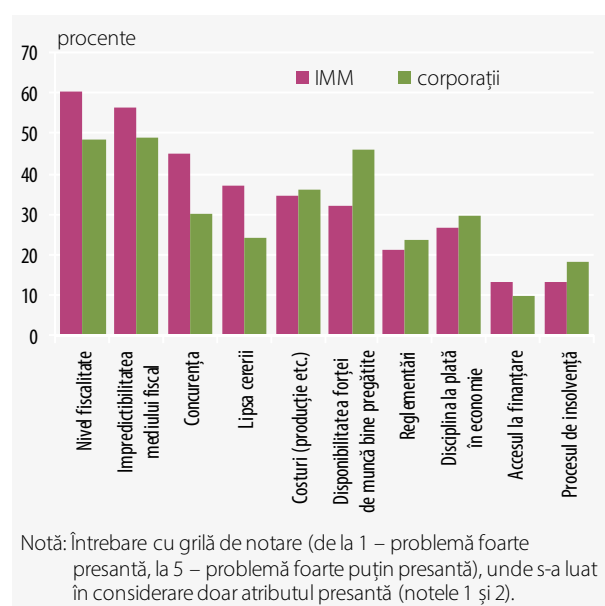
Accesul la finanțare nu constituie o problemă presantă pentru companii, după cum consideră 64 la sută dintre cele chestionate (comparativ cu 60 la sută în exercițiul anterior).

Firmele care au precizat că au nevoie de finanțare consideră în proporție de 16 la sută ca accesul la finanțare are un impact semnificativ în activitatea lor, în timp ce doar 11 la sută dintre firmele care nu au nevoie de finanțare acordă o importanță ridicată acestui factor.

Grafic 5. Cele mai presante probleme ale companiilor nefinanciare în perioada octombrie 2016 – martie 2017

Grafic 6. Cele mai presante probleme ale IMM și corporațiilor în perioada octombrie 2016 – martie 2017

În cazul companiilor care au credite neperformante, problemele legate de accesul la finanțare se simt mult mai acut comparativ cu cele care nu au credite neperformante, conform răspunsurilor date de 33 la sută dintre respondenții din prima categorie și de 13 la sută din cea de-a doua. Importanța accesului la finanțare pentru companiile cu credite neperformante a scăzut cu 5 puncte procentuale, comparativ cu rezultatele sondajului din perioada aprilie– septembrie 2016.

În agricultură, industrie și comerț, costurile cu factorii de producție și cele cu forța de muncă sunt resimțite mai puternic în raport cu celelalte sectoare. În plus, sectorul industriei se confruntă cu probleme în a găsi personal disponibil care să aibă calificările necesare. Concurența este resimțită cel mai puternic de companiile care activează în comerț.

Principalii parteneri comerciali ai companiilor nefinanciare în anul 2016

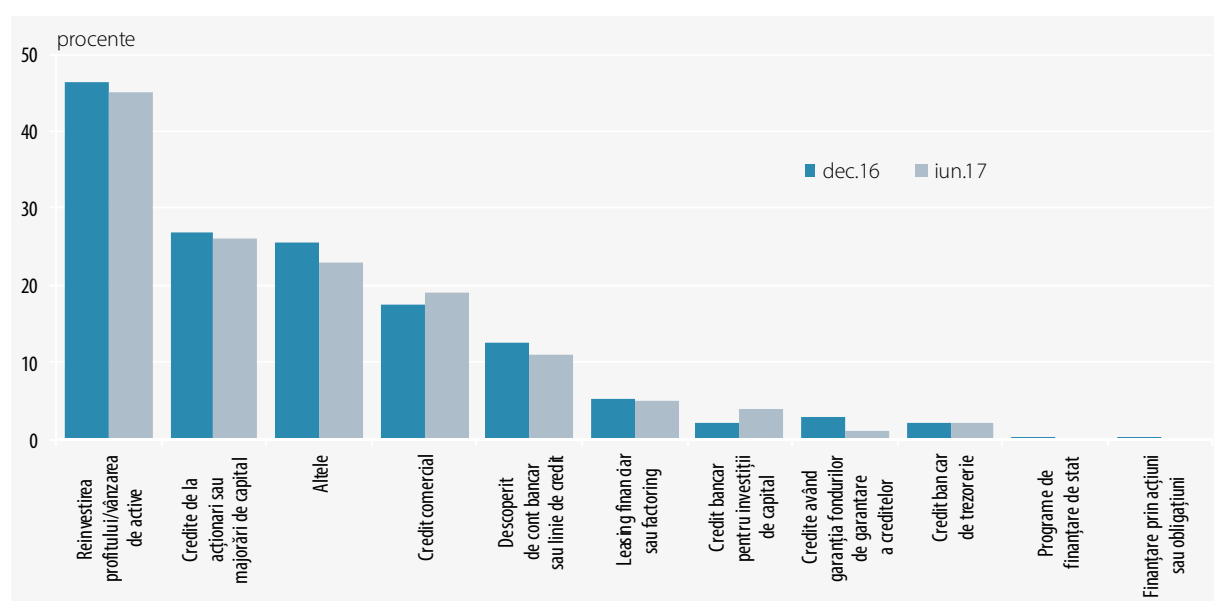
Principalii parteneri comerciali ai firmelor chestionate sunt reprezentați de firmele românești cu capital majoritar autohton (în proporție de 42 la sută dintre companiile chestionate au răspuns că majoritatea veniturilor este realizată din relația cu acestea), structură asemănătoare celei din exercițiul anterior. IMM realizează cea mai mare parte a veniturilor din relația cu firmele românești cu capital majoritar autohton și din comerțul cu gospodării ale populației sau firme, în timp ce corporațiile au declarat că peste 50 la sută din vânzări sunt către firme din străinătate. În ceea ce privește sectoarele *high tech* și *low tech* și sectorul bunurilor comercializabile (*tradables*), o pondere importantă o reprezintă relațiile comerciale cu firmele din străinătate.

A2. Disponibilitatea surselor de finanțare pentru companii

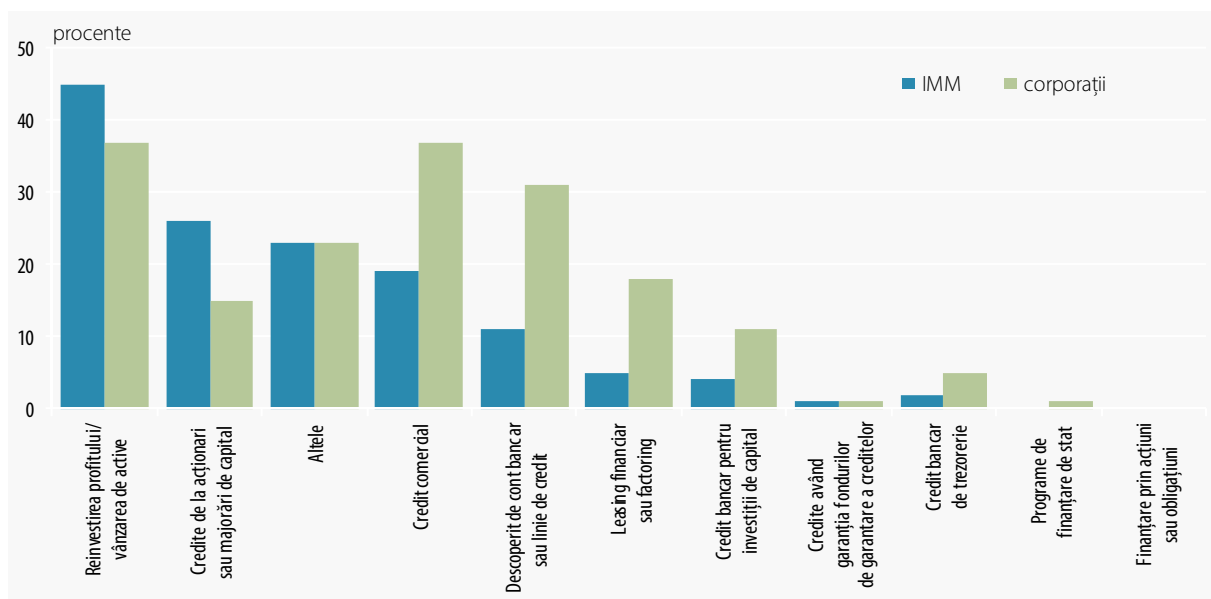
Principalele surse de finanțare ale companiilor

Reinvestirea profitului sau vânzarea de active din patrimoniu reprezintă, la fel ca în exercițiul anterior, principala sursă de finanțare a operațiunilor zilnice, a investițiilor sau a altor proiecte. Alte surse de finanțare importante sunt creditele de la acționari sau majorările de capital și creditul comercial. Finanțarea pe piața de capital sau prin programe de finanțare sprijinite de stat nu reprezintă opțiuni pentru companii, iar finanțarea bancară este de asemenea puțin utilizată (Grafic 7). Comparativ cu rezultatele sondajului anterior nu s-au înregistrat modificări notabile ale preferințelor companiilor legate de sursele de finanțare.

Grafic 7. Principalele surse de finanțare ale companiilor în perioada octombrie 2016 – martie 2017 pentru companiile nefinanciare

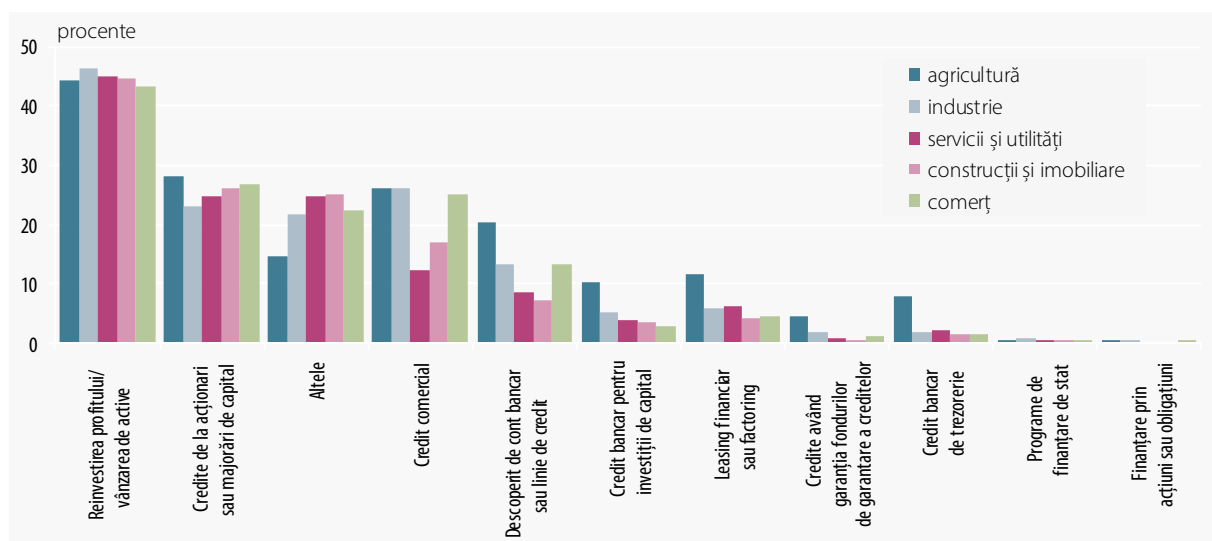
Grafic 8. Principalele surse de finanțare ale companiilor în perioada octombrie 2016 – martie 2017 pentru IMM și corporații

În ceea ce privește companiile cu credite neperformante, acestea apelează în special la credite comerciale în vederea finanțării, spre deosebire de companiile cu credite performante, care se finanțează prin intermediul băncilor, preponderent sub forma descoperitului de cont și a liniilor de credit.

O particularitate a structurii de finanțare a corporațiilor este aceea că, pe lângă sursele interne, creditul comercial și creditele bancare pe termen scurt, include într-o proporție importantă și leasingul financiar și factoring. De asemenea, potrivit răspunsurilor firmelor, finanțarea sub formă de credite de la acționari nu se află în topul preferințelor acestora (Grafic 8).

Grafic 9. Principalele surse de finanțare ale companiilor în perioada octombrie 2016 – martie 2017, pe sectoare de activitate

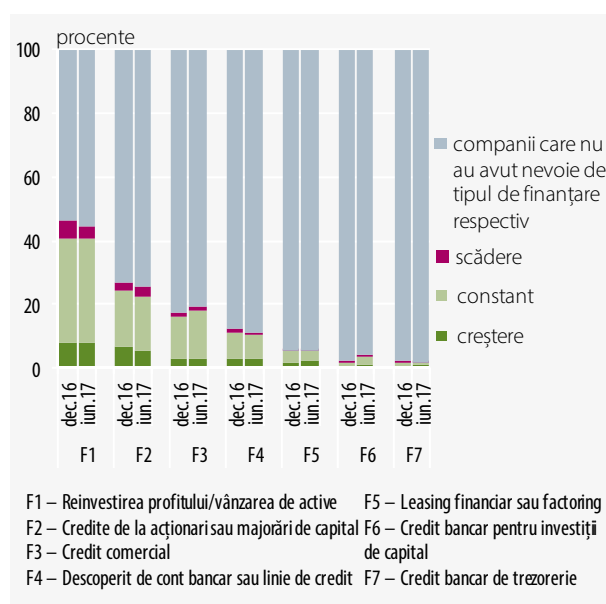

Leasingul financiar, factoringul, precum și finanțarea bancară sunt preferate de companiile din agricultură, spre deosebire de companiile care activează în sectoare precum construcții și, respectiv, servicii și utilități, care apelează într-o proporție redusă la aceste forme de finanțare (Grafic 9).

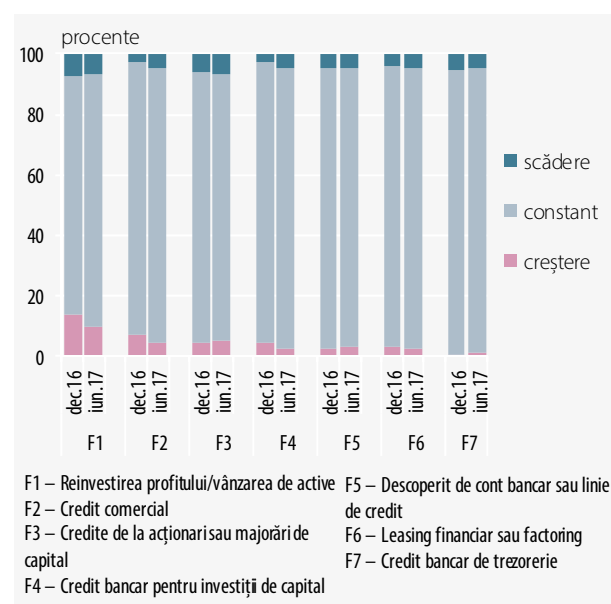
Evoluția principalelor surse de finanțare ale companiilor și perspective pentru următoarele 6 luni (aprilie - septembrie 2017)

Companiile nu au indicat decât într-o mică măsură existența unor nevoi de finanțare în perioada octombrie 2016 – martie 2017, în linie cu așteptările formulate în cadrul sondajului precedent (Grafic 10). De asemenea, firmele anticipează că disponibilitatea surselor de finanțare se va menține relativ constantă pentru toate tipurile de fonduri. După dimensiune, corporațiile au precizat în proporție de 22 la sută că disponibilitatea finanțării bancare (descoperit de cont și linii de credit) s-a menținut relativ constantă, precum și cea a creditului comercial (28 la sută). Pentru următoarele 6 luni, firmele estimează că disponibilitatea surselor de finanțare se va menține constantă (Grafic 11).

Grafic 10. Evoluția principalelor surse de finanțare ale companiilor nefinanciare în perioada octombrie 2016 – martie 2017

Grafic 11. Perspective de evoluție a principalelor surse de finanțare ale companiilor nefinanciare pentru perioada aprilie – septembrie 2017

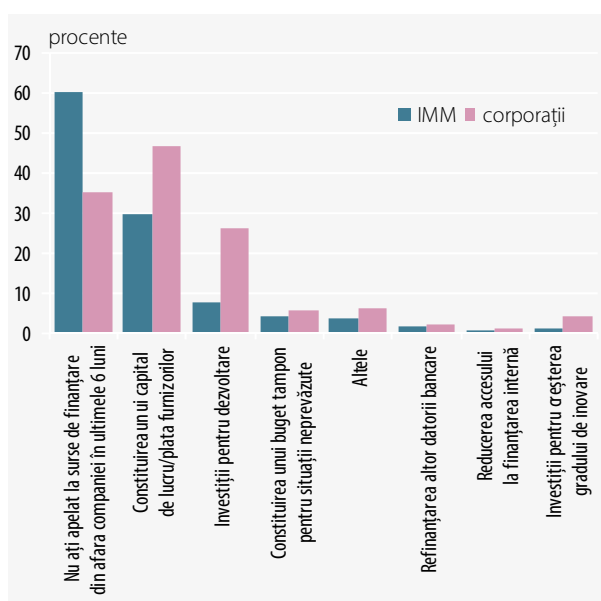
Destinații ale finanțării atrase de companiile nefinanciare

Potrivit răspunsurilor firmelor, sursele de finanțare din afara companiei, în ultimele 6 luni, nu au reprezentat o opțiune pentru majoritatea acestora. 60 la sută dintre companiile nefinanciare au declarat că nu au apelat la finanțare externă companiei în perioada octombrie 2016 – martie 2017, comparabil cu exercițiul precedent. De asemenea, se observă menținerea constantă a ponderii firmelor care au aplicat pentru surse de finanțare de la bănci/IFN și care au utilizat aceste fonduri pentru constituirea unui capital de lucru sau plata furnizorilor (71 la sută).

În cazul corporațiilor, respectiv IMM, se observă o situație relativ asemănătoare celei din raportarea precedentă cu privire la destinațiile finanțării atrase. Astfel, în perioada octombrie 2016 – martie 2017, 47 la sută dintre corporații care au atras fonduri externe le-au folosit în vederea constituirii unui capital de lucru sau pentru plata furnizorilor, în timp ce o proporție mult mai mică dintre IMM care au apelat la surse de finanțare din afara companiei au utilizat banii pentru același scop (29 la sută). Totodată, corporațiile au direcționat într-o măsură mai mare finanțarea atrasă pentru realizarea de investiții pentru dezvoltare (26 la sută dintre corporațiile care au apelat la fonduri externe, comparativ cu 7 la sută dintre IMM), Grafic 12.

Companiile din agricultură au fost și în perioada octombrie 2016 – martie 2017 (similar exercițiilor anterioare) cele mai interesate în a utiliza finanțarea atrasă pentru realizarea de investiții pentru dezvoltare, deși într-o proporție mult mai mică față de semestrul precedent (20 la sută în cazul raportării curente, comparativ cu 52 la sută în intervalul aprilie – septembrie 2016).

Grafic 12. Principalele destinații ale finanțării atrase de IMM și corporații în perioada octombrie 2016 – martie 2017

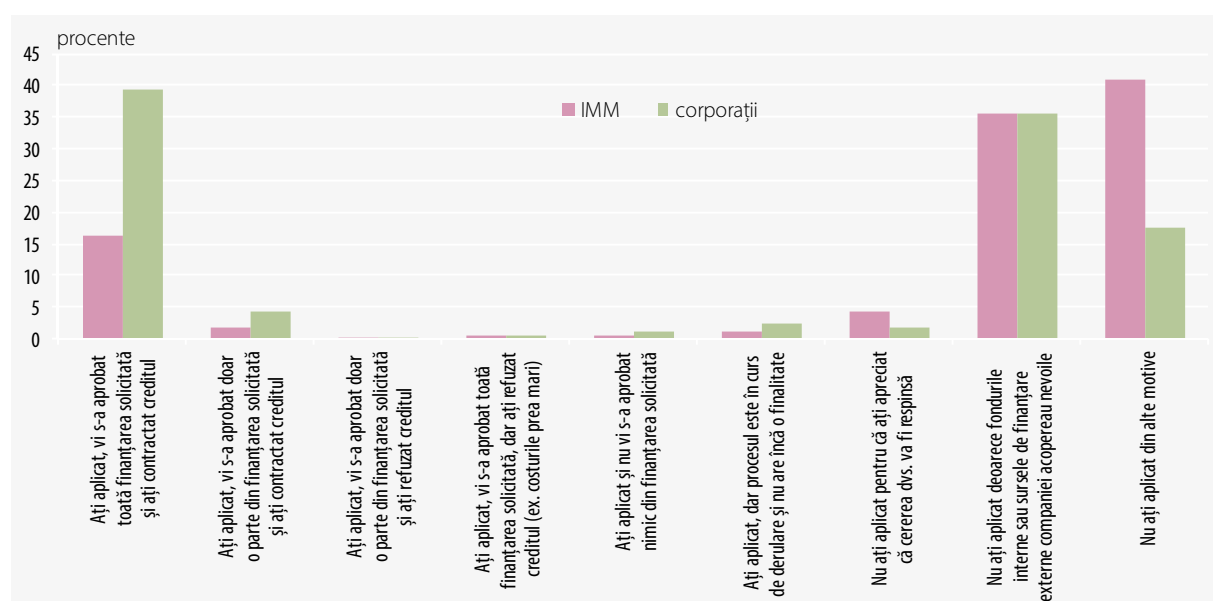
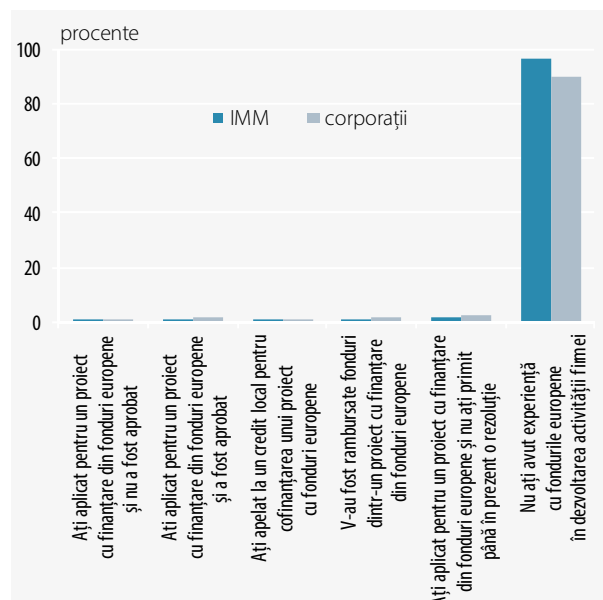
Accesarea de finanțare de la bănci și IFN

Asemănător perioadei aprilie – septembrie 2016, în exercițiul curent cea mai mare parte dintre companiile financiare nu a fost interesată în a accesa finanțare de la instituțiile de credit și IFN (81 la sută). Deși apetența firmelor pentru credite de la bănci și IFN a fost scăzută în perioada analizată, dintre cei care au apelat la astfel de finanțare 85 la sută au reușit să contracteze creditul și să obțină întreaga sumă solicitată, situație similară celei din semestrul anterior.

Companiile mari care au solicitat finanțare de la bănci și/sau IFN au înregistrat un succes mai mare în a contracta credite și în a obține sumele solicitate, față de IMM (39 la sută dintre corporații, comparativ cu 16 la sută dintre IMM, Grafic 13). Se observă, pentru perioada octombrie 2016 – martie 2017, creșterea numărului IMM care nu au accesat credite,

deoarece fondurile interne sau sursele de finanțare externe companiei, altele decât bănci și instituții financiare nebancale, le acopereau nevoile de finanțare (creștere cu 8 puncte procentuale, de la 28 la sută în exercițiul precedent).

Defalcat pe sectoare de activitate, se remarcă menținerea pe primul loc a companiilor din agricultură în ceea ce privește ponderea firmelor care au aplicat și au primit în totalitate sumele solicitate (36 la sută în perioada octombrie 2016 – martie 2017).

Grafic 13. Accesarea de finanțare de la bănci și IFN în perioada octombrie 2016 – martie 2017**Grafic 14.** Accesarea fondurilor europene în perioada octombrie 2016 – martie 2017, de către IMM și corporații

Accesarea de fonduri europene

Companiile nefinanciare, similar exercițiilor precedente, nu au apelat la utilizarea de fonduri europene (97 la sută declarând acest lucru în perioada octombrie 2016 – martie 2017, Grafic 14).

Corporațiile și firmele din agricultură au apelat într-o proporție mai ridicată la fonduri europene, spre deosebire de companiile din celelalte sectoare de activitate. Firmele care dețin credite la bănci și/sau IFN și firmele care au aplicat pentru un credit de la bănci și/sau IFN în ultimele 6 luni au dovedit un interes mai mare în a accesa fonduri europene în perioada octombrie 2016 – martie 2017.

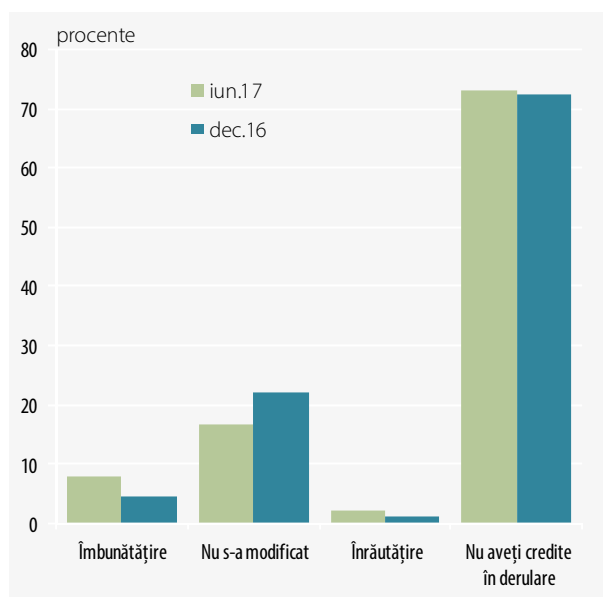
A3. Condițiile și factorii de influență privind accesul la finanțare al companiilor

Relația companiilor cu băncile și IFN și percepția companiilor asupra termenilor și condițiilor

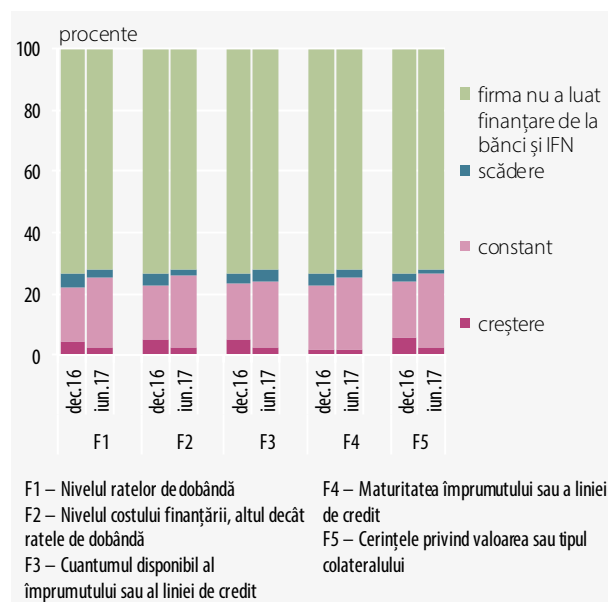
Dintre firmele care au credite în derulare la bănci și/sau IFN, majoritatea au declarat că relația acestora cu instituțiile financiare nu s-a modificat în ultimele 6 luni, însă se observă o diminuare a ponderii celor care apreciază că această relație s-a îmbunătățit (Grafic 15).

Majoritatea firmelor care dețin credite la bănci și/sau IFN consideră că termenii și condițiile aplicate creditelor contractate nu s-au modificat în perioada octombrie 2016 – martie 2017 (Grafic 16).

Grafic 15. Relația companiilor nefinanciare cu băncile și IFN în perioada octombrie 2016 – martie 2017

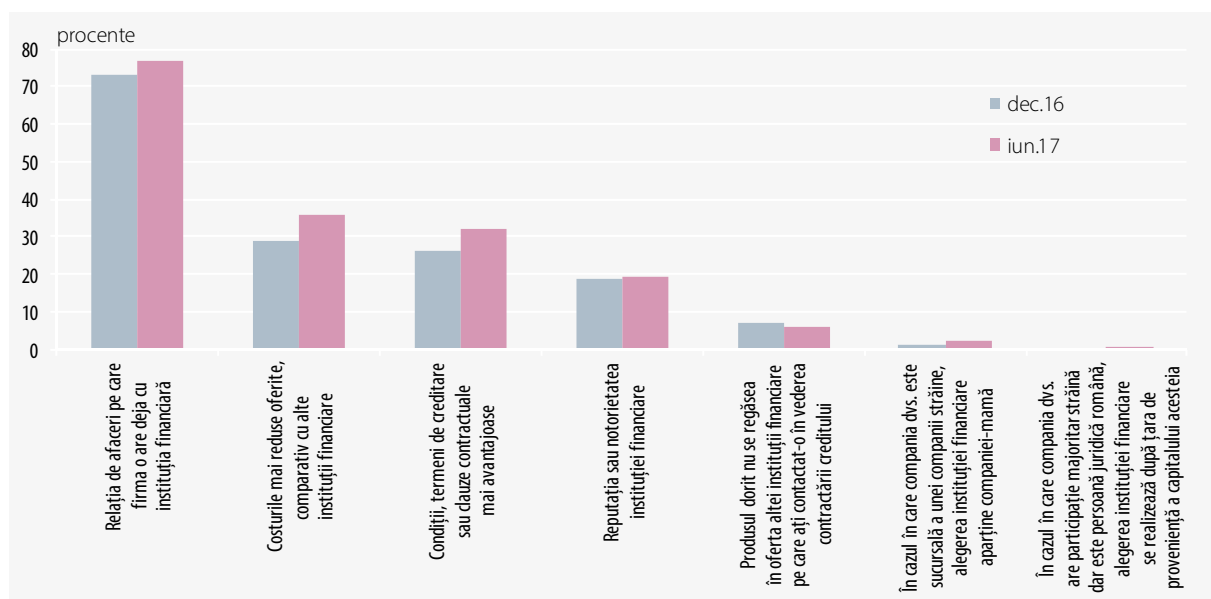

Grafic 16. Percepția companiilor nefinanciare asupra termenilor și condițiilor aplicate de bănci și IFN în perioada octombrie 2016 – martie 2017

Un număr similar exercițiului precedent dintre firmele care au contractat credite în ultimele 6 luni au selectat instituția financiară luând în considerare relația de afaceri pe care firma o avea deja cu instituția financiară (77 la sută dintre companii). Totodată, costurile mai reduse oferite, comparativ cu alte instituții financiare, condițiile, termenii de creditare sau clauzele contractuale mai avantajoase și reputația sau notorietatea instituției financiare au constituit alte criterii importante în alegerea instituției financiare (Grafic 17).

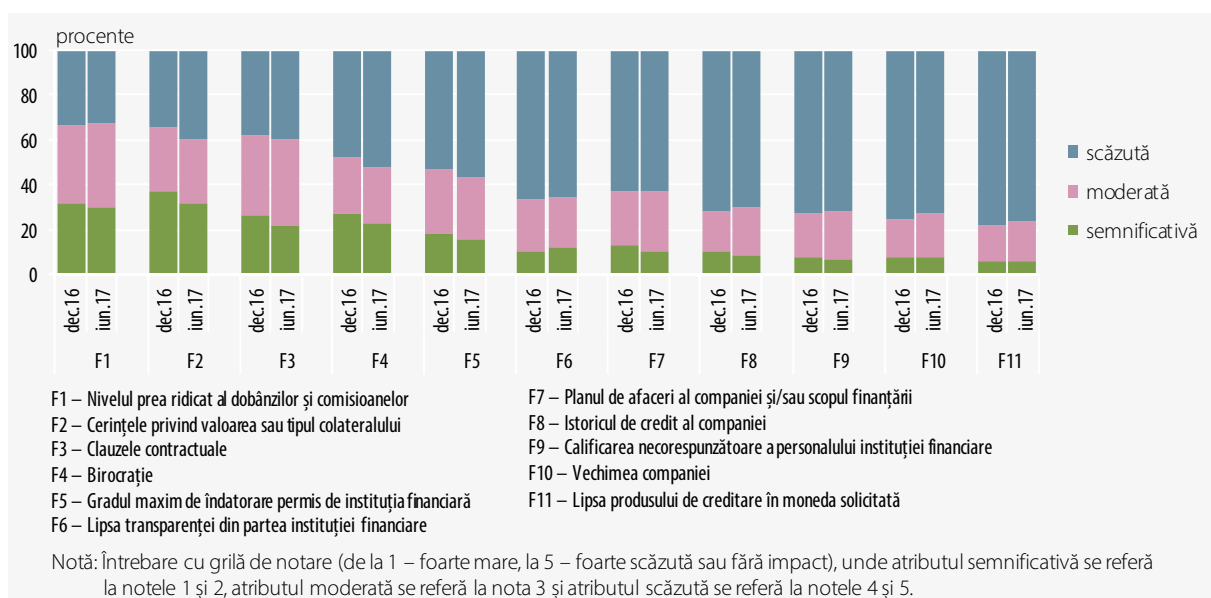
Grafic 17. Motivele pentru care companiile nefinanciare au apelat la instituțiile financiare de la care au luat credite în perioada octombrie 2016 – martie 2017

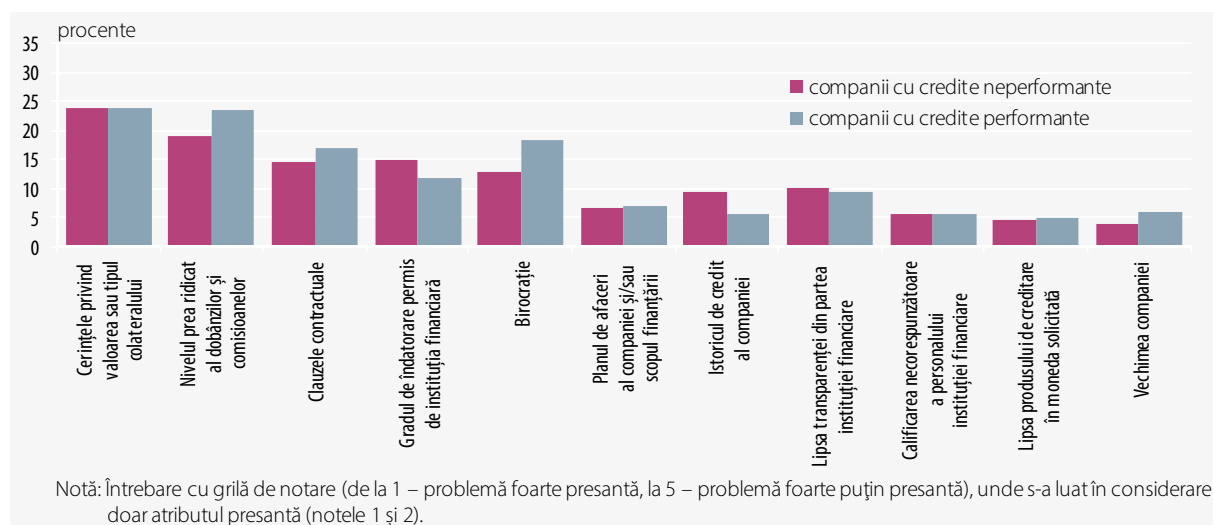
Principalele dificultăți întâmpinate de companii în accesarea de finanțare de la bănci și IFN

Nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor, cerințele privind valoarea sau tipul garanției, clauzele contractuale, birocrăția și gradul de îndatorare maxim permis de către instituția creditoare se mențin primele în clasamentul celor mai mari dificultăți în accesarea de finanțare de la bănci și/sau IFN în perioada octombrie 2016 – martie 2017 (Grafic 18).

Grafic 18. Dificultățile întâmpinate de companiile nefinanciare care au aplicat pentru credite, în accesarea de finanțare de la bănci și IFN în perioada octombrie 2016 – martie 2017

Grafic 19. Dificultăți semnificative întâmpinate de companiile nefinanciare cu credite neperformante și cu credite performante, în accesarea de finanțare de la bănci și IFN, în perioada octombrie 2016 – martie 2017

În funcție de dimensiunea firmelor și analizând doar companiile care au aplicat pentru finanțare în perioada octombrie 2016 – martie 2017, IMM resimt mai acut, în accesarea unui credit, dificultățile legate de nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor. Atât firmele care dețin credite neperformante, cât și companiile care dețin numai împrumuturi performante percep cerințele instituțiilor financiare privind valoarea sau tipul garanției ca fiind cea mai mare problemă în contractarea unui credit de la bănci și/sau IFN (Grafic 19).

Anexă: Metodologie sondaj

Sondajul este efectuat semestrial de BNR în lunile martie și septembrie. Are la bază un chestionar care este transmis unui eșantion de aproximativ 10 500 de companii nefinanciare, dintre care circa 85 la sută sunt IMM, corporațiile fiind incluse exhaustiv.

Eșantionul este reprezentativ la nivel național și regional și este extras prin procedee statistice, după următoarele criterii:

- clasa de mărime a companiei (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii și corporații)²;
- sector de activitate, conform încadrării în CAEN Rev.2;
- regiuni de dezvoltare.

Structura eșantionului după criteriile de extragere a acestuia se prezintă astfel:

- după mărime: 28 la sută microîntreprinderi, 25 la sută companii mici, 27 la sută companii mijlocii, 14 la sută corporații și 5 la sută IMM atipice (Grafic A1);
- după principalele sectoare de activitate: 3 la sută în agricultură, 23 la sută în industrie, 26 la sută în servicii și utilități, 10 la sută în construcții și imobiliare și 38 la sută în comerț (Grafic A2);
- după regiunile de dezvoltare: 10 la sută Nord-Est, 10 la sută Sud-Est, 11 la sută Sud-Muntenia, 6 la sută Sud-Vest, 9 la sută Vest, 14 la sută Nord-Vest, 12 la sută Centru, 4 la sută Ilfov, 25 la sută București (Grafic A3).

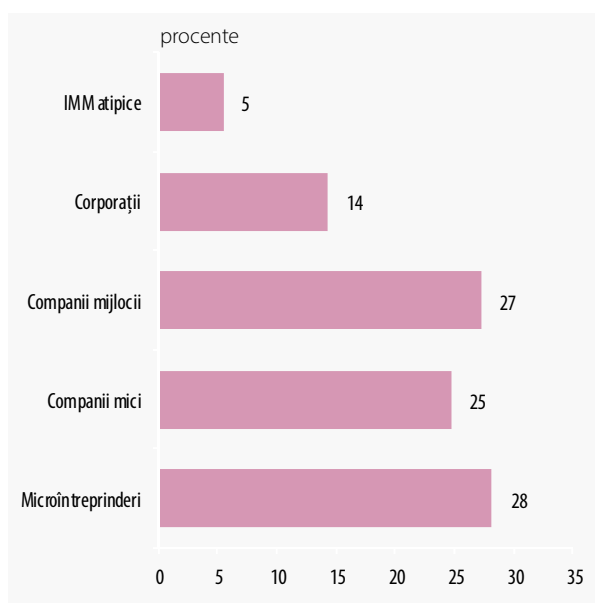
Chestionarul este structurat în două secțiuni, urmărind (A - derulat pentru perioada octombrie 2016 – martie 2017) accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România și (B – derulat în perioada aprilie 2017 – septembrie 2017) capacitatea companiilor nefinanciare de a face față unor condiții financiare nefavorabile (evoluții privind rata dobânzii și cursul de schimb).

Întrebările din secțiunea A vizează opiniile companiilor privind:

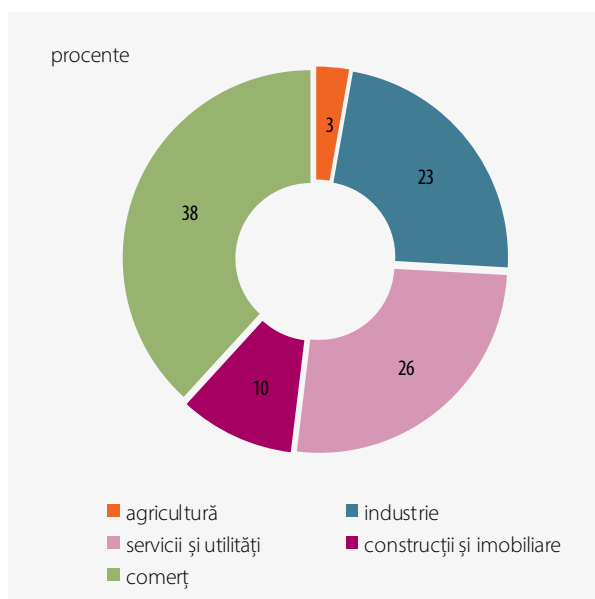
- situația economică generală a firmei;
- disponibilitatea surselor de finanțare;
- condițiile și factorii privind accesul la finanțare al companiilor.

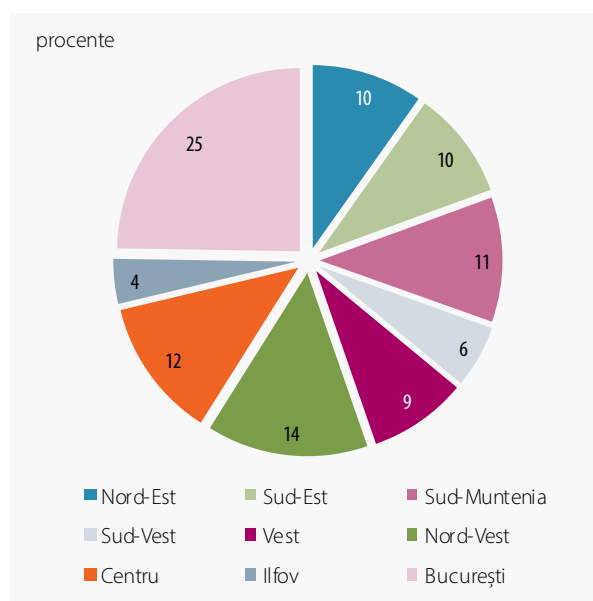
² Firmele intră în categoria IMM dacă au: (i) mai puțin de 250 de angajați și (ii) cifra de afaceri mai mică de 50 milioane euro sau activul total mai mic de 43 milioane euro. Se clasifică în A) microîntreprinderi dacă au: (i) mai puțin de 10 de angajați și (ii) cifra de afaceri sau activul total mai mic de 2 milioane euro; B) întreprinderi mici dacă au: (i) între 10 și 50 de angajați și (ii) cifra de afaceri sau activul total mai mic de 10 milioane euro; C) întreprinderi mijlocii dacă au: (i) între 50 și 250 de angajați și (ii) cifra de afaceri sub 50 milioane euro sau activul total sub 43 milioane euro. Conform acestor definiții, rămâne o categorie de IMM atipice care nu poate fi încadrată în nici una din cele 3 categorii anterioare (ex: IMM cu număr de salariați sub 10, dar cu cifră de afaceri și active totale peste 2 milioane euro).

Grafic A1. Structura eșantionului după mărimea firmei

Grafic A2. Structura eșantionului după sectorul de activitate al firmei

Grafic A3. Structura eșantionului după regiunea de dezvoltare unde sunt înregistrate firmele

Analiza răspunsurilor

Răspunsurile la întrebări sunt analizate în funcție de forma în care acestea sunt prezentate, astfel:

- a) Pentru întrebările cu grilă de notare se pot urma trei paliere de analiză:
 - analiza răspunsurilor separat pentru notele indicând o dinamică pozitivă, pentru notele indicând o lipsă de dinamică și pentru notele indicând o dinamică negativă;
 - analiza răspunsurilor doar pentru notele indicând o anumită dinamică;
 - analiza în sold net conjunctural (calculat ca diferență între ponderea celor care au notat o evoluție/problemă ca fiind ascendentă/semnificativă și ponderea celor care au notat o evoluție/problemă ca fiind descendentă/nesemnificativă).
- b) Pentru întrebările cu răspuns multiplu sau întrebările cu răspuns unic: analiza ponderii celor care au ales o anumită variantă de răspuns în totalul respondenților.

În cazul întrebării „A1. Cum apreciați că au evoluat următorii indicatori pentru companie în ultimele 6 luni?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au indicat o creștere a unui indicator și procentul companiilor care au indicat o scădere a indicatorului. Un rezultat net pozitiv poate indica o îmbunătățire a cifrei de afaceri, profitului sau marjei profitului sau o înrăutățire a costurilor cu forța de muncă, a altor costuri sau a cheltuielilor lunare cu costul creditului.

În cazul întrebării „A2: Care sunt problemele cele mai presante cu care s-a confruntat compania în ultimele 6 luni?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au indicat o problemă ca fiind semnificativă și procentul companiilor care au indicat o problemă ca fiind ne semnificativă. Un rezultat net pozitiv înseamnă că o anumită problemă este semnificativă.

În cazul întrebării „A8: Care este opinia dvs. cu privire la evoluția din ultimele 6 luni a termenilor și condițiilor aplicate creditelor contractate (credite în derulare indiferent de vechime) de la bănci și instituții financiare nebancale?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au indicat o înăsprire a condițiilor și procentul companiilor care au indicat o relaxare a condițiilor. Un rezultat net pozitiv înseamnă că o anumită condiție a devenit mai stringentă.

În cazul întrebărilor „A9: Vă rugăm să ne precizați cum a evoluat disponibilitatea următoarelor surse de finanțare pentru companie în ultimele 6 luni?” și „A10: Cum apreciați că va evolua disponibilitatea următoarelor surse de finanțare pentru companie în următoarele 6 luni?”, soldul net conjunctural reprezintă diferența dintre procentul companiilor care au indicat o creștere a disponibilității unei surse de finanțare și procentul companiilor care au indicat o scădere a disponibilității unei surse de finanțare. Un rezultat net pozitiv înseamnă că disponibilitatea unei surse de finanțare a crescut (A9) sau va crește (A10).

Opiniile acoperă evoluțiile din ultimele 6 luni și așteptările privind următoarele 6 luni.

Definirea companiilor cu credite și a companiilor fără credite în derulare

Separarea companiilor în companii care au credite în derulare și companii care nu au credite în derulare s-a realizat după varianta de răspuns „d. Nu aveți credite în derulare”, de la întrebarea cu răspuns unic „A7. Cum percepeți relația din ultimele 6 luni cu băncile și instituțiile financiare nebancale la care ați contractat credite (credite în derulare indiferent de vechime)?”. Astfel companiile care au ales respectiva variantă de răspuns au fost categorisite ca firme fără credite în derulare, iar restul, care au ales alte variante de răspuns din cadrul întrebării, au fost categorisite drept firme cu credite în derulare.

